büroo väljaanne, Tall, 1925). Lisaks eesti jutlusekirjandusele on R.-e jutluste kogu »Sinu riik tulgu« (Tartu, 1921). Samuti on R.-e sulest ilmunud algallikail tugiv ülevaade »Eesti Evangeeliumi Luteri usu vaba rahvakirik vabas Eestis« (*Acta et Comm. Univ. Tart.* X, 1, 1926). Saaremaal asudes oli R. a. 1917 Vene ajut. valitsuse komissar, a. 1918 Saaremaa maakonnanõukogu liige ning revisjonikomisjoni esimees ja a. 1919 maakonnavalitsuse haridusosakonna juhataja. Tartus asutas ta Eesti Kristliku Üliõpilasühingu ja a. 1921 Kristliku Kultuuri ning Ilmavaate edendamise Seltsi Tartu osakonna ja on a.-st 1921 toiminud Eesti Kirjanduse Seltsi abiesimehena. A. 1920 valiti ta kristliku rahvaerakonna nimekirja järgi I Riigikogu liikmeks, kuhu jäi lühikest aega. Märtsist 1924 oli ta haridusministriks Fr. Akel'i (vt.) ja sellele dets. 1924 järgnenud J. Jaakson'i kabinetis kuni dets. 1925. R.-e valitsuses olemise ajal võeti a. 1925 vastu ülikooli seadus Riigikogus ja pandi R.-e tegelikul korraldusel lõplikult maksma; samuti töötati Haridusministeeriumis välja ja pandi maksma kultuurkapitali valitsemise määrused ja korraldus. Ka on R. Eesti kiriku esindajana osa võtnud üleilmlikest konverentsidest usuning kirikuelu korraldamise alal.

Isikl. j. m. saadud andmed; R.-e akt Tartu ülikooli arhiivis; Post. 1926, nr. 144. *T.*

RAMMUL, Aleksander, arstiteadlane, sünd. 23. III 1875 Tartus kaupmehe pojana, õppis a.-st 1894 Tartu ülikooli arstiteaduskonnas, mille kursuse lõpetas a. 1899, oli selle järel ülikooli tervishoiu-instituudis, kus oli töötanud juba üliõpilasena, aa. 1900–03 assistendiks prof. G. V. Hlopin'i juures ja aa. 1903—05 assistendiks sama professori juures Odessa ülikoolis. Aa. 1905—12 toimis ta Moskva veevärgi keemilis-bakterioloogilise laboratooriumi juhatajana, töötades vabal ajal Moskva ülikooli laboratooriumides, ja omandas a. 1909 Odessa ülikoolis *dr. med.* astme. väitekirjaga Odessa ülikooli hoonete keskkütte ja ventilatsiooni uurimisest. A. 1911 sai ta Moskva ülikoolis eradotsendiks tervishoiu alal ja Moskva linna tervishoiu-arstiks, valiti a. 1915 tervishoiu-professoriks Kaasani ja a. 1920 Tartu ülikoolis, kus on teotsenud senini (1928). Teaduslikul otstarbel on R. korduvalt komandeerituna ja omal algatusel viibinud välismail, nii a. 1900 Saksa- ja Prantsusmaal, a. 1907 Saksamaal ja Šveitsis, 1924 — Inglismaal. A. 1911 võttis ta osa üleilmlikust tervishoiu-näitusest Dresdenis ja a. 1922 üleilml. karskuskongressist Kopenhaagenis. — R. on avaldanud mitu tööd, mis käsitlevad tervishoiulisi küsimusi (Emajõgi joogivee allikana Tartule, rukkijahu uurimine tungalterade suhtes, Moskva linna vee uurimised, vene linnade veevärkide ja koolide tervishoiulise seisundi uurimised j. m.). A. 1913 sai ta Peterburis ülevenemaalisel tervishoiu-näitusel oma tööde eest kuld-auraha. Praegu (1928) jätkab ta oma otsese ametitegevusega ühenduses tööd sotsiaalhügieenilisel alal Riigi Tervishoiu Nõukogu liikmena ja Eesti Tervishoiu Muuseumi juhatuse esimehena. *T.*

RAMUL, Andrei, vaimulik helilooja ja kirjanik, sünd. 25. III 1842 Laiusel talupidaja pojana, lõpetas Riia vaimuliku seminari, oli 1869—91 preestriks Lümandas, Saaremaal, ja 1891—1917 Tallinna Issandamuutmise kirikus; suri 28. X 1926 Tallinnas. — R. püüdis kreeka-katoliku usu kirikulaulu alal arendada üldlaulu ja laulmist üldse rahva keskele viia, eriti rõhku pannes laulus meloodiale. Ta on välja annud mitu noodiraamatut lauludega, milledest osa tõlgitud ja häältele seatud, osa originaalsed. Viimastest on mitmed apostliku õigeusu kirikutes üldtarvitusel (»Kui armsad on So hooned mull« j. t.). Tähtsamad neist on: Õige usu kiriku laulu viiside raamat koolide tarvis I (Riia, 1885), Patukahetsemise kanoni lauluviisid (Tartu, 1894), Vaimulikud laulud, psalmid ehk vaimulikud kantad, viisidega (Tallinna, 1896). Tema sulest on ka anonüümselt ilmunud raamat: »Mis vahe on Õigeusu ja Luteri usu õpetuse vahel?« (Riia, 1890, II tr., Tallinna 1892).

Pvl. 1926, nr. 296. *T.*

RAMUL, Konstantin, eelmise poeg, teadusmees, sünd. 18. V 1879 Kuresaares, õppis aa. 1889–91 Kuresaare gümnaasiumis, 1891—1901 Riia vaimulikus koolis ja seminaris ja oli aa. 1901—02 Tallinna Issandamuutmise kiriku köstriks ja sama kiriku kooliõpetajaks. Õiendanud kevadel 1903 eksternina keskkooli lõpueksami, astus ta s. a. Peterburi ülikooli, kus õppis ajalugu ja filosoofiat, viimast eriti prof. N. O. Losski' juures. Peale ülikooli lõpetamist a. 1908 oli ta kuni a. 1910 tegev keskkooliõpetajana Peterburis, siis lühikest aega Oršas Mohilevi kub. ja 1911–15 õpetajaks ja linna tütarl.-gümnaasiumi juhatajaks Vilkomiris, end. Kovno kub. Ilmasõja ajal kodumaale asunud, toimis ta aa. 1916—19 õpetajana Tallinna keskkooles ja valiti a. 1919 Tartu ülikooli dotsendiks filosoofia alal. Ta pani aluse ülikooli juures teotsevale eksperimentaalse psühholoogia ja pedagoogika laboratooriumile, mille juhatajaks on olnud algusest peale, korraldades selle moodsate põhimõtete järgi, ja asutas ühes teiste õppejõududega a. 1920 Akadeemilise Filosoofia-Seltsi, toimides selles juhtival kohal tänini (1928). Mitmel korral on ta teaduslikul otstarbel viibinud välismaal,